

ΣΤΗ ΓΑΛΑΝΗ ΠΟΥ ΘΑ ΜΙΣΕΨΗ

Μην ταξειδέψης, γαλανή
 με ξέπλεκα μαλλιά,
 και μέσ' στή θάλασσα χρυσή
 να μη φορέσης θαλασσί
 κι' άρχισης τραγουδάκια,

Τι ή Σέρραϊνα πού στον άφρο
 τής θάλασσας πλανιέται,
 ά σ' άντικρύση γαλανή,
 όταν άκούση τή φωνή
 εκεί γλυκά να σβνέται,

Θά σέ ποιήση λησμονιά
 με μαγικό τραγούδι
 και θά σέ πάρη γι' άδερφή,
 άψυ μιάν άχαρη μορφή
 ξεχάσης, άγγελούδι.

ΣΠ. ΡΙΓΓΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ
 ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Λεμεσός 30 Αυγ. Ύστερα από μια άγωνία και μ' ένα πόθο πού δύσκολα κρυβότανε άπ' τά μάτια όλων, ό «Μιαούλης» φουντάρησε σήμερα τό πρωί στό χαρωπό λιμάνι τής Λεμεσού. Μόλις τό καράβι φάνηκε μακριά στον όρίζοντα κάτι σαν βοή, κάτι σαν γλυκύτατο μακρινό τραγούδι άκούστηκε άπ' τήν παραλία. Χιλιάδες κόσμου άπ' τή Λεμεσό κι' άπ' τά μακρυνότερα χωριά τού νησιού φώναζαν για τήν Ένωση, ύστερα όι καμπάνες τών Έκκλησιών ήχούσαν χαρμόσυνα και χαιρετούσαν τό κάτασπρο καράβι: πούφερνε μακρυά «άπ' τοίς λιόλαμπρους γιαλούς κι' άπ' τά κλέφτικα βουμάνια» ένα γλυκό φιλι τής πατρίδας.

Βάρκες πολλές τρέχουν πρός τό καράβι, έχουν όλες Έλληνικές σημαίες, πού κυματίζουνε τρελλά, παιχνιδιάρικες με τόν άνεμο και με τήν άτμοσφαιρα, πού λές έπηρε τά χρώματα και τή ζαττεράδα τής άτμοσφαιρας τής Αττικής, τής άτμοσφαιρας τού Παρθενώνα.

ρίεται, ασφάλιστη δλοένα. Πάνου όι μαβρισμένες γρεντιές(7) είναι τρύπιες άπό τά σαράκια πού τρέζουν και φαγώνουν τό ξύλο άχέρταγα και τά σπαγκόσπιτα(7*) κοιλιάζουν και κουνιούνται στον άέρα, λησμονημένα κι άπειράχα. Όλα είναι άκοίταχα κι άπίστρεφτα και μιά παλιά μπουδιά σκροπιέται μέσα.— Η Μελάχρω γέρνει στό πλεβρό σά παραμένη κι όλο συμπάει(8) τή μαμουδιασμένη(9) και βραστερή φακή: Έχει πλαγιάσει μισόγυμνη και ξεσκούφωτη και φουσκώνει κάποτε τά μελαψά της μάγουλα για να φουσησει τή λιγοστή φωτιά πού σβύνει κάθε λίγο τά φαριά μαλλιά της χώνονται όλόγυρα στό κεφάλι άριωμένα και βασιλεμένα μάτια σγκώνει κάθε τόσο τά δάχτυλα νάν τά μαζώσει, μα άφτά πάλι πέφτουν και τήν κουουλώνουν, καθώς σαλεύει.— Η Ζυγούλα, μιά κοπέλα πού Έχει στήθια διμένα και σφιχτά και μάτια κάρβουνο πού

7) ή γρεντιά=μεγάλη δοχός.
 7*) τό σπαγκόσπιτο=ή άραχνιά.
 8) συμπάω τή φωτιά=βάζω σέ τάζη τά ξύλα για να καίγουνται.—συμπάω τό φαγι=βάζω καλύτερα τή φωτιά για να βράσει τό φαγι.
 9) μαμουδιασμένης=πού Έχει μαμουδια, κάποια μάβρα έντομα μέσ στα σπειρία τής φακής.

Μίσα στις βάρκες διακρίνει κανείς άνθρώπους σεβαστούς και άνθρώπους νέους και παπάδες κάτασπρους και γυναίκες και παιδιά και μπουραδία άκόμα.

Πρώτα πρώτα ζυγώνει ή βάρκα πού φέργει τήν έπιτροπή. Πριν άνέβουν επάνω ένας σεβαστότατος κύριος με μιά κάτασπρη γενειάδα φωνάζει δυνατά τόν κοινό πόθο τών Κυπριωτών, τόν πόθο τόν εύσεβή πού τρέφουμε με τόσα γλυκά όνειρα.— Ζήτω ή Ένωσι...

Άνεβαίνου, άνεβαίνου στό καράβι με μιά θρησκευτική εύλάβεια... Λίς πώς πάνε να κοιωνήσουν... Στα πρόσωπά τους ζωγραφίζεται ή χαρά, τά μάτια τους δακρύζουν, σφίγγουν τά χέρια όλωνώνε. Στα χείλια τών παπάδων πετά μιά προσευχή, όι γυναίκες κλαίνε από συγκίνηση, τά μωρά κοιτάνε σαν τρομαγμένα. Ύστερα άπό τήν προσφώνηση τού προέδρου τής έπιτροπής κάθονται όλοι στό σκλόνι τού καπετάνιου, κάπου κάπου κάποιος πετιέται και λέςι κάτι, όλοι γυρίζουν και τόν κοιτάζουν, μα φαίνονται σά να ντρέπονται, φαίνονται πώς τους πνίγει κάποιος λυγμός χαράς.

Ό έρχομός σας μας κάνει εύχαρίστησιν μεγάλην και μας δροσιζει σαν τήν δροσιάν πού κατεβαίνει άπ' τό βουνόν. πού λέγει ή Δαυίδ, λέςι με συγκίνηση και με τόν ιδιαίτερο Κυπριώτικο τόνο ένας αγαθότατος τύπος χωριανού παπά με τό κοντό κου τό βόσσο.

Ό Φραγκούδης τής «Αληθείας» ή πρόμαχος τού γλωσσικού άγώνα στην Κύπρο... Νάτος, νάτος με τή συμπαθητικότη φυσιογνωμία του, τάζεζοντα μάτια του, δείχνει πολλή χαρά πού βρίσκει μέσ' στούς αξιωματικούς δύο-τρεις να συμφωνούνε στην ιδέα, βρωτά με άπληστία να μάθει τά νέα, ή Νουμας, τί γίνεται πώς πάει ή άγωνία, όι έρωτήσεις πετούν ή μιά ύστερα άπ' τήν άλλη. Συσταίνει στούς αξιωματικούς αρκετούς δικούς μας Κυπριώτες, και τούς συσταίνει με ύπερηφανεια γιατί αυτός τούς Έκανε δημοτικιστάδες, αυτός τούς έδειξε τό φώς.

Μπαίνουν μέσ' στό καράβι... μπαίνουν άδιάκοπα... Χωριανοί όι περισσότεροι, τούς βρωτάς άπό πού έρχονται, και σ' άπαντούν με μιά αξιοθαύμαστη άπαθεια και έγκαρτέρηση και πίστη πώς

σπιθοβολάει μέσ τά μεσάνυχτα, κίθετα τάνακούκουρα, μοναχή κι άταριαστη, στό γερμένον παράγκωνα και κραιπεί σαν τήν τρομαγμένη τρυγόνα: είναι τόσο χλωμή και τόσο κίτρινη πού έμπιε θαρραίε πώς βγάζει άπό τό τομάρι της άμα τή σουλήσεις: κάποτε λήμπε κανένα δάκρυ στά ματωσίνουρα μέσα σαν ώριστάλαχτη δροσουλά πού κρεμιέται στηνέρη τρανταρωλιά.— Κι ή Νόνιος, άγούρος άκόμα κι άνόγητος, άνάφτε άπό τή θερματιά και κουρδοκυλιέται πάνω στην άπλυτη προκόβα: κάποτε σταματάει τάνάσκελα, τεντώνει τά λιγνά του χέρια και παραμιλάει σαν παλαβός.— Άκόμα ένα μανάρι άσπρόμαλλο πλανιέται μέσ στην παλιά τήν κάμαρα και βελάζει νησιόκ και όλιμένο.— Όξω Έχουν συναχτεί τά σύγγερα κι άνοίγουνται στά σκοτεινά ούράνια σά μεγάλα και δυνατά φτερά: ή τρισκατάρατος άε φυλάγει τώρα τόν κόσμο.)

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Καψίλα μέπιασε τή σκοτεινιασμένη και δέν μπορώ ναλαργέψω μιά στράλα και να δροσιτώ. Κι ή τόπος όλος είναι σκασμένος όξω. Ποίος θά κοιτάζει τό έρμολάγι;... Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Βράζει μοναχό του, μάννα. Σύχασε και δι χρειάζεται κοιτάγμα τώρα. Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Δέν; Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Σύρε νακασάνεις λίγο στό πε-

περπατούσαν δίκα ώρες, όλη τή νύχτα για να φτάσουν στην Λεμεσό.— «Όλοι φηγάσιν άπό τό χωριόν ήρθασιν όλοι κάτω για να ίδούνε τόν καράβιν».

Ύστερα κατά τις 10 τό πρωί ή καπετάνιος με τούς αξιωματικούς βγήκαν να πάνε στην δοξολογία. Έξω στην άποβάθρα ή κόσμος μαζεμένος τούς υποδέχεται με ζητωκραυγές εγκάρδιες, τρελλές. Πρώτη φορά πού δείχεται τόσο έμφαντικά πόσο μεγάλη είναι ή δύναμη τού Έλληνισμού, πόσο βαθύ είναι τό Έθνικό αίστημα. Και ή δύναμη αυτή κι' ή πατριωτισμός αυτός κάνει περισσότερη έντύπωση ιδώ στην Κύπρο, σ' ένα τόπο δηλ. πόχει και νόμους και διοίκηση και δικαιοσύνη ζηλευτά για τήν ελεύθερη Ελλάδα, κι' όμως όλοι θεριεύουν και μαινούνται για τήν Ένωση, άπό μικρά παιδιά, ή μάννα τους, τό σπίτι τους, τό σχολείο τους ένα τούς μαθαίνουν να όνειρεύονται, ένα να ζητούν... τήν Ένωση!

Με τί πόνο μιλούν... — «Έμεις όι παραρηχτοί» — «μα δέν υπάρχει Δικαιοσύνη;» τά μάτια τους πετούν φλόγες και κοιτάνε τά ναυτόπουλά μας για ν' άντλήσουνε θάρρος.— «Θά μας φύγετε γλήγορα και θά σκοτεινιάσουν για μας όι έλπίδες και θά σβύσουν τά όνειρα». Μιά πικρα κι' ένα παράπονο πνίγει όλωνώνε τό λαιμό, τών ελευθέρων και τών δούλων.

Η δοξολογία στην εκκλησιά κατανυχτική, όι εύχες άνεβαίνουν σαν θυμίαμα.— Ύπέρ τής ένωσης τής Κύπρου μετά τής μητρός Ελλάδας». Ένα βίγος έστρεξε στά σώματα όλων. Άπ' έξω τά παλληκάρια τής Λεμεσού βίγουν χαλκούνια και βαρελότα. Τά μάτια δακρύζουν θείλα, όλοι κοιτάζονται μιά στιγμή κι' ύστερα στρίβουν ψηλά και παρακαλούνε μαζί.

Δέ θυμούνται ποτέ στην Λεμεσό, τόσο κόσμο και τόσο κόσμο ένθουσιασμένο, τρελλά άπ' τή χαρά του. Όι ναύτες μας πατούν σέ σμυρτίες, όι Κυπριώτισσαι με τά όρλια μάτια και τις έκφραστικές φυσιογνωμίες τούς ρικνίζουν με ροδόσταμμο και τούς ρίχνουν τριαντάφυλλα στό διάβα τους άπό τήν εκκλησιά στην Λέσχη.

Εκεί δεξιώνονται τόν καπετάνιο και τούς

ριβόλι.
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Σά να κλώθει τό σπίτι μου φαίνεται.
 Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Άμα δυστυχάει κανένας, όλα τούρχουνται άνάποδα.
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Και νάχω και τό μοναχογιό μου στό στρώμα σαν πεθαμένο και μη βρίσκω για τριχά και γι' άφτόν τόν καφόχαρο... Πέρασε κι ή θεριστής κι άκόμα να γυρίσει σπίτι του.
 Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Ό πατέρας;...
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Μμ... Πώς θά τότε φρονιμίψω; Άνου κάτου θά τχ βρεί πάλε...
 Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Μην τότε συνερίζεσαι, μάννα.
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Τάχα δέν ξέρει τί γένος είμαστε...
 Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Ριγμένος καθώς είναι στην δουλιά του ξέμαθε άπό τόν κόσμο γύρω του.
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Είμαι μιά ζαργούρα τώρα πια τυραγισμένη και λωλή και δι δευράν τά κότσια μου να τρέχω κι' έγώ κοντά του.
 Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Άκου, λέςι!...
 Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Ποίος θά καθόντανε για να φυλάξει τό μάθρο σπίτι; Ψέφτισε κι ή κόσμος και νιώθει...

ἀξιωματικούς τὰ μέλη τῆς λέσχης, προσφέρνουν μ' ἀφθονία γλυκύσματα, μπύρα παγωμένη, τσιγάρα. Περνάνε μέρος ἀπ' τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς χαιρετᾶνε μ' εὐχές καὶ μὲ συγκινητικὰ λόγια οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μοναστηριῶν τοῦ διαμερίσματος τῆς Λεμεσοῦ. Ὑστερὰ ὁ ἀγαπημένος μας Φραγκοῦδης, γενικός γραμματέας τῆς λέσχης, κάνει τὴν ἀκόλουθον προσφώνηση. Τὴ γράφω ὅπως μοῦ τὴν ἔδωκε ἀφιερωμένη ὁ καλὸς μας Μενέλαος.

«Εἶμαι εὐτυχής, ἀγαπημένοι μας Ναῦται, χαιρετίζων Σᾶς ἐκ μέρους τοῦ σωματοῦ τούτου τῆς «Ἐνώσεως». Ἡ μεταξύ ἡμῶν τῶν ὑποδούλων παρουσία τῶν ἐπιλέκτων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλλ. Ναυτικοῦ μᾶς γεμίζει τὴν καρδιά ἀπὸ συγκίνηση καὶ κοντὰ σας, γύρω σας, σὰ νὰ μᾶς φαίνεται πῶς εἴμεθα πιὸ κοντὰ στὴν ἀγαπημένη πατρίδα.

«Μ' ἀλλοίμονοι! Ἡ ὠραία αὐταπάτη θὰ περάσῃ καὶ στὸν ἀφρὸ ποῦ θ' ἀφίση σὲ λίγο πίσω του τὸ ὠραῖον Πλοῖον μὲ τὸ μεγάλο τὸ περιδοξὸ ὄνομα, θὰ σβύσουν τὰ ἔννερα καὶ θὰ βρεθοῦμε καὶ πάλι μόνοι στὴ σκοτεινὰ τῆς δουλωσύνης.

«Μὰ ὄχι. Τὸ φῶς ποὺ σκορπίζετε τριγύρω σας θὰ μείνῃ καὶ μετὰ τὸ γοργὸ σας πέρασμα καὶ θὰ μᾶς φέγγῃ πάντα τὸν δρόμο ποῦ θὰ μᾶς φέρῃ μιά μέρα στὴν Ἑλλάδα.

«Τὸν δρόμον τοῦτον μᾶς δίδετε σήμερα τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποιθήση νὰ ἐξακολουθήσωμεν, διότι, πρέπει νὰ τὸ μαθεύτε, καθὲς σας ἐπίσκεψι φέρει μαζί της νέες ἐλπίδες, νέον αἶσθημα.

«Τὸ αἶσθημα τοῦτο ποῦ βγαίνει δλοθερμὸ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μας, διερμηνεύστέ το, ἐκφράστέ το, κκταστήστέ το γνωστὸν ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν τῶν ὀνείρων μας. Μὲ τοῦτο ζῶμεν παντοτεινὰ οἱ Κύπριοι καὶ μὲ τὸ αἶσθημα τοῦτο Σᾶς εὐχόμεθα τὸ καλῶς ὠρίσατε στὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν Νῆσον.

Σ' αὐτὴν ἀπάντα ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Τσιριμῶκος μὲ ὠραία ἐγκάρδια λόγια.

Εἶναι μεσημέρι. Οἱ ἀξιωματικοὶ μόλις κατωρθῶνουν νὰ μποῦν στὸ καράβι τους, τῶχουν πλημμυρίσει οἱ Λεμεσσιανοί. Ἀγκαλιασμένοι κι' ἀδερφομίνοι μὲ τοὺς δοκίμους καὶ τοὺς ναῦτες μας τραγουδοῦνε τὰ ὁμορφα τὰ θάνατα κλέφτικα τραγούδια μας, μιά μυρωδιά θρούμπας καὶ ἐλάττου κυριζοῦ στὸ καράβι· ἡ γαλαξία σημαία τῆς πύμνης σ' νέα ἐλαφρὸ πονεντίνι κυματίζει μεγαλόπρεπα. Φυσᾷ ἡ πνοὴ τῆς ἁλυσσῆς.

Λάφνακας 4 7)βρίου. Πέρασαν πέντε μέρες ποῦ-

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Μὴ μὲ καταφρονᾶς κ' ἐσύ, μάννα.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—'Ανεμοδούρα ποῦ εἶσαι...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—'Εγώ;...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ναί!

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Μὲ γέλασαν, μάννα, καὶ σκόνταψα στὸ κρέμα... Δίχως στεφάνι ποτὲς δὲ θὰ τὸ κάμα...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Τί;...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—'Η ψυχὴ μου τὸ ξέρι...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Θέλουμε νὰ φάμε, βλέπεις. Δέρνει μίσα. Κι ἂν καθήσουμε μὲ τὰ χέρια σταβρωμένα, θὰ ψαφήσουμε ἀπὸ τὴν πείνα. Κάνας δὲ νοιάζεται νὰ κρούσει τὴ θύρα καὶ νὰ πετάξῃ μιά καλημέρα.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—'Ἐνας κάμπος δὲ ρτάνες;...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Σῶπα! Δὲ νογᾶς...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Θὰ πέσεις κ' ἐσύ ἀπὸ τὸν κάματο καὶ θὰ χαντακωθοῦμε ὅλοι.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ἐρεῖς;... Μιά ὥρα ἀρχύτερα... ὅτ' σ'ραγγιστοῦμε πέρα καὶ πέρα...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Θολώνεται τὸ μυαλό μου κι ἀχάμνια μὲ πιάνει, σὰ νογᾶω πῶς δὲν μπορῶ νὰ σαλιῶ καὶ νὰ σοῦ δώσω χέρι κ' ἐγώ. Ἔτσι κό-

γραφα βιαστικὰ βιαστικὰ τίς πρώτες ἐντυπώσεις. Ἀπὸ τότε δὲ μοῦμεινε καιρὸς νὰ βιστήξω κάποια συνέχειαι. Σκέφτομαι τῶρα πῶς θάμουν λίγο μακρὺς, ἀλλὰ πάλι ὅταν γράφῃ κανεὶς γιὰ νὰ δώσῃ νὰ καταλάβουν στὴν Ἐλευθέρᾳ Πατρίδα τὸν πόνο τῶν Κυπρίων, τίποτα δὲν εἶναι πολὺ, τίποτα δὲν εἶναι ἀρκετὸ.—Γιατὶ πρέπει νὰ γράφῃ κανεὶς πολλὰ γιὰ νὰ δώσῃ μιά ἀμυδρὴ ἰδέα τῆς ἐπιτυχίας τῶν τραπεζιῶν ποῦ δώκαν καὶ στὴ Λεμεσό καὶ στὸ Λάρνκα στοὺς ναῦτες καὶ γιὰ τὰ ἐπίσημα γέυματα στὸν καπετάνιο καὶ στοὺς ἀξιωματικούς. Τίποτα δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νὰ δείξῃ τὴ φλόγα τὴν πατριωτικὴν ποῦ ἐκδηλώνεται ὄχι μόνον μὲ λόγια ἀλλὰ καὶ μ' ἔργα ἐνὸς ὀλόκληρου λαοῦ.

... Χίλιες φωνὲς ἀντιλαοῦν μέσα μου «Ζήτω ἡ Ἐνωσις».

Δ. ΦΛΟΤΤΑΣ

ΣΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ !.....

Μᾶς ξεπλανᾶτε σ' ὄνειρα σὰν τίς σειρήνες, στὸ ξοικὸ τρεμόσβυσμα ὀλιμμένης δύσης, καὶ μᾶς μεθᾶτε μὲ γλυκύτατες ὀδόνες!
Ἀνάθεμα, καταραμένες ἀναμνήσεις !.....

Ἄ ὁ δρόμος σας δὲ χάνεται, βαθεῖα σὴ λήθη;
Ἡ λάμψη σας τὴ δόλια σκέψη ξαναπάγει στὰ μαγικὰ καὶ στὰ φαρμακερὰ σας βύθη....
Σβυστήτε πιά στῆς νύχτας τὰ βουβὰ πελάγη...

Μιά δύναμη φοιχτὴ νὰ μᾶς γκρεμίση ποῦναι στοὺς ὀδόνους, χρυσούς σας κόσμους πίσω,
[πίσω.

...Γύρω θωρῶ τόσες ψυχὲς ποῦ λησμονοῦνε, γιὰτι κ' ἐγὼ νὰ μὴ μπορῶ νὰ λησμονήσω;

Ἄ! Μνήμη! τὴ φτωχὴ τὴν ὑπαρξὴ μου ἄχ! ἄσε, σὲ νέκρας μαῦρα κόμματα καταποντίσου.

...Γιατὶ πολὺπαθῆ, ἰσέλλη καρδιά, θυμᾶσαι;
Στοῦ χρόνου τοὺς χυμᾶδόνους πνίξε τὴν
[δρῆμὴ σου!

...Ἐνα φίλ σᾶς στέλνω ἀγάπες, πόθοι ξένοι,
Θὰ σβῶσ' ἡ ξεγελάστρα καὶ πικρὴ σας πλάνη.
...Ἡ λάμψη σας θαμπώθηκε, σιγοπεθαίνει....
...Ἄς εἶταν κ' ἡ καρδιά μου νὰ σιγοπεθάνῃ!....

ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

βουν-αι οἱ μέρες μου καὶ γλυτωμὸ δὲν ἔχω.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ὅπως τόχει κλωσμένο ἡ μοῖρα σου.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Κ' ἐσύ τρέχεις πάντα ξεζῶνατη κ' ἐκεῖνος βασανίζεται ξεσκούφωτος.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Σὰν ἔχει παιδιὰ νὰ φυλάξῃ...
Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Ὅργωνει τὸν κάμπο, σκυμένος πᾶνου του χρόνια τῶρα. Πότε θάρθει;

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Τὸν καρτερῶ, μὰ δὲ λείει νὰ φανεῖ ἀκόμα.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Δὲ σῶνει;...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Κοντίζει νὰ στοχῆσῃ πῶς ἔχει σπῆτι κι ἀφτᾶς.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Τὸ στοχάζομαι συχνά, μάννα. Για μίνα δὲν κάθεται τὸ πιότερο ἔδω...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Μπα!... Εἶναι οἱ δουλιές του τέτιες. Σέρνεται στὴ μιά μεριά καὶ στὴν ἄλλη.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Κι ἀπὸ δῶ δὲν περνᾷ... Σπαράζεται κι ἀρωσταίνει ποῦ μὲ βλέπει ἔτσι καμωμένη.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Δὲν ξέρω τί κάμει ἔτσι ὁ πατέρας. Τὸ πῆρε κατὰκαρδὰ τὸ πῆρα καὶ τοῦ φάνηκε πολὺ βαρῖο. Σὰ νὰ πάγωσε μ' ἀφτᾶ.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Ἐγὼ τὸν ἔσυρα στὰ χιονι-

ΕΝΑΣ ΑΓΡΙΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τὸν ἔλεγαν Τράμπαλα καὶ ἀγριάνθρωπο, μὰ οὔτε τὸνα οὔτε τᾶλλο δὲν εἶτανε τὸνομά του τὸ βαφτιστικόν. Εἰκοσιοχτὼ χρονῶ παληκᾶρι ψηλὸς ξερακιανὸς μὲ δυὸ μακρὺς ποδᾶρες σὰ στῆλους καὶ δυὸ μεγάλα χέρια κρεμασμένα ἀπὸ τοὺς πλατιοὺς καὶ καλοκαμωμένους ὄμους του, μίνα προσωπο χοντροσκεδιασμένο μὰ ὄχι κι' ἄσκημο.

Ἔκανε τὸν ἀμαξᾶ, ὄχι μὲ δικὸ του ἀμαξί μὰ ὑπάλληλος μικροῦ χροτοπαίχτη ποῦ ζοῦσε ἀπὸ τὰ βγαλσῖδια τοῦ Τράμπαλα χωρὶς νάφνειε πάντα γιὰ φαῖ τᾶλόγου καὶ τοῦ ὑπάλληλου του.

Ὅταν τάφεντικὸ ἄφινε καμιὰ δραχμὴ, ὁ Τράμπαλας ἀγόραζε πρώτα λίγο σανὸ γιὰ τᾶλογο ἢ προκυλοκότσανα, κατὰ τὴν ἐποχὴ καὶ κατὰ τὰ λεφτὰ κι' εἶπειτα κᾶτι καὶ γιὰ τὸν ἴδιον ποῦ τίς περισσότερες φορὲς εἶτανε ψωμί καὶ τυρί.

Ἄλλες ἀνάγκες δὲν εἶχε ὁ Τράμπαλας· νοῖκι δὲν πλέρωνε γιὰτι κοιμότανε στὸ πατᾶρι τοῦ σταύλου, ἐμπάλωνε μοναχὸς του τὰ λουριά τᾶλόγου, ποῦ τὸ ἀγαποῦτε σὰν ἀδέρφι του, καὶ τὰ ρούχα του, μόνος ἔκανε τὴν πλύση καὶ ἐλαττώματα δὲν εἶχε.

Σὰν ἔμεναν κι' οἱ δυὸ νηστικοὶ πολὺ συχνά, ὁ Τράμπαλας τραγουδοῦσε γιὰ νὰ κοιμήσῃ τὴν πείνα του, ἐνῶ τᾶλογο ποδοβολοῦσε καὶ ξερορουκάνιζε τὴν ἀδεια σκάφη ποῦχε μπροστὰ του. Τᾶκουγε ὁ Τράμπαλας καὶ τοῦ ραγιζότανε ἡ καρδιά, τοῦλεγε πικρηγορικὰ λόγια, τοῦδινε νερὸ νερὸ μὰ τᾶλογο ποδοβολοῦσε καὶ τὸν κοίταζε μὲ τὰ μεγάλα του μάτια γιομάτα κλωσύνη καὶ παρᾶπνο.

—Τί νὰ σοῦ κάμω, τοῦλεγε, ξεφτέρι μου, χαιδεύοντάς του τὴ χαιτή, κι' οἱ δυὸ εἰμᾶστανε νηστικοί. Ἄν ἔβλεπες ἐμένα νὰ περιδρομιάζω κι' ἐσεῖνα νὰ σάφινω νηστικὸ, θάχες δικίω νὰ μὲ κοίτας ἔτσι.

Κουβέντιαζε μαζί του ὄρες δλάκερες καὶ τοῦ ξηγοῦσε τὰ σκέδια του :

—Κάποια ἐλπίδα ἔχω κι' ἐγὼ μὰ γιὰ τῶρα ὑπομονή. Σὰ γίνει αὐτὸ ποῦ λέω καὶ δὲν τὸ λέω, τότες θὰ δεῖς, ξεφτέρι μου, τί ὁμορφα ποῦ θὰ περνοῦμε οἱ δυὸ μας. Πρώτα θὰ λευτερώσω ἐσεῖνα ἀπὸ τὰ χέρια ἐκεῖνου τοῦ δικολόψουχο, θὰ σοῦ κερῶ ἕνα ὀλοκίνουργο ἀμαξί, ἕνα σταύλο βασιλικὸ, θὰ κοιμάσαι ἀπάνω σὲ δυὸ πιθαμὲς ἄχρο καὶ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα βρώμι κι' ἐγὼ πάντα κοντὰ σου στὸ πατᾶρι.

Ἔτσι τοῦλεγε κι' αὐτὸ ἡσύχαζε τὸ ποδοβολητὸ

νισμένα γκρέμνα.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Δὲ φταῖμε...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Γιατὶ δὲν ἔχω προσωπο νὰ βγῶ στὸν κόσμο, καθὼς εἶμαι...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—'Ὁ καθένας διαφεντίζει τὴν τιμὴν μου

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Νὰ μὴ μᾶς μέλει;

(βουβαίνονται ἀμυδο)

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Τί λείει ὁ Νιόνιος, μάννα. Τί νὰ φταίγῃ κι ἀφτᾶς καὶ νὰ τυραγιέται καθὲς τόσο;

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Παραμιλάει πάντα...

Ο ΝΙΟΝΙΟΣ.—Τὸ παραμῦθε μὲ τὸ γυκλῆνο πύργο, μαννούλα... πέρχ στὸ γιολό...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Βάλε του στὸ κούτελο κάνα παννὶ βρεγμένο μὲ ζῦδι μονάτο. Μπορεῖ νὰ πέσει ἡ κάψη.—'Ακου!

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Τί νὰ σὲ κάμω, σπλάγνα μου;... Λούφαζε...δὲν εἶναι τίποτα καὶ θὰ περάσει...Θὰ γίνεις γερός πάλι ἄβριο, ἀμα θὰ φέξῃ ὁ θεοῦλης...

Ο ΝΙΟΝΙΟΣ.—Θέλω τὸν πύργο μὲ τὴ βασιλοπούλα, καλομάννα...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—«Εἶτανε στὸ παραθύρι τὸ ψηλὸ ποῦ στὸ γιολὸ ἀγνάντεθε κ' εἶχε τετράξανθα μαλλιά καὶ μάτια σὰ σμαράγδια ποῦ κάπιο δρόμο δείχναν,